

seu debet praecise poni id, quod necessario in susceptione Sacramenti requirebatur. Unde *per se* sufficit attritio pro reviviscencia Baptismi et Extremae Uctionis (5). Requiritur autem contritio perfecta, vel attritio cum confessione pro caeteris Sacramentis, scilicet pro Confirmatione, Ordine et Matrimonio. — Item si informis fuerit Baptismus ob solum Fidei defectum, reviviscet per actum Fidei cum attritione peccati infidelitatis. Ratio est, quia quemadmodum inductus fuit obex propter earentiam alicuius dispositionis requisitae, ita tollitur per eiusdem positionem: nulla enim tunc superest ratio, cur effectus Sacramenti suspensus remaneat. — Ita S. Thom. 3. part. qu. 69. art. 10. (pro Bapt.). — Lugo, D. 9. n. 50. et seq. — Lacroix, n. 207.

44. — QUAER. 3° *An sufficiat attritio, ut Baptismus informis reviviscat, si suscipiens alia peccata gravia commiserit?*

Resp. Nego, quia peccata commissa post Baptismum sunt materia necessaria Sacramenti Poenitentiae, et proinde remitti non possunt, nisi per illud Sacramentum, vel per contritionem perfectam cum voto Sacramenti Poenitentiae in ea incluso. — Lugo, D. 9. n. 55. — Lacroix, n. 207.

QUAER. 4° — *An liceat petere Sacramentum a ministro indigno?*

Resp. 1° Non licet sine causa, quia sic absque ratione induceretur minister indignus ad graviter peccandum. Hoc autem per se illicitum est, quia charitas exigit, ut impediamus peccatum proximi, quod facile impedire possimus. — S. Lig. n. 89., et alii communiter.

Resp. 2° Licet autem, si Sacramentum non possit facile peti ab alio Sacerdote, nec possit facile differri eius susceptio; nemo enim cum magno incommodo tenetur e iure suo cedere ad liberum peccatum alterius impediendum. Tunc Sacramentum petens permittit simpliciter peccatum, sed peccati causa non est. — S. Lig. ibid. — Causa autem sufficiens foret, v. gr. praeeptum Paschale implendum, vel si quis secus diu in statu peccati mortalis remanere, aut Communionem privari deberet, etc.

QUAER. 5° *An liceat petere Sacramentum a ministro excommunicato vel haeretico?*

Resp. Si minister sit excommunicatus *vitandus*, non licet nisi in extrema necessitate; si vero sit *toleratus*, licebit etiam sine gravi causa, quia Conc. Constant. absolute concessit fidelibus, ut cum toleratis communicare possint. — S. Lig. n. 88. — Vide dicenda in Tractatu *de Censuris*.

(5) Idem dicendum, uti patet, de sacramento Poenitentiae, si contingat validum fuisse, sed ob defectum doloris de

quopiam peccato simul extitisse informe. Vid. Lugo l. c. in not. praec.

TRACTATUS DE BAPTISMO

Agendum 1° de Baptismi natura, proprietatibus et necessitate; 2° de materia et forma; 3° de Ministro; 4° de subiecto et solemnitatibus accessoriis.

CAPUT I.

DE NATURA, PROPRIETATIBUS ET NECESSITATE BAPTISMI

45. — Vox *Baptismus* aut *Baptisma* idem significat ac immersio et lavatio; unde Baptismus dicitur etiam *lavacrum*, quia peccata abstergit.

Baptismus definitur *Sacramentum regenerationis per aquam in verbo*. Sic *Catech. Romanus*; vel: Est primum novae legis Sacramentum, maximeque necessarium ad spiritualement hominis regenerationem a Christo institutum.

A Baptismo aquae, qui vocatur *fluminis*, distinguitur Baptismus *fluminis* et *sanguinis*, quibus suppleri potest Baptismus *proprie* dictus, si hic sit impossibilis (1). Prior est ardens desiderium recipiendi Baptismum aquae cum plena conversione ad Deum, nempe cum contritione aut charitate perfecta (2). Posterior est effusio sanguinis, seu mors tolerata pro Fide, aut pro alia virtute christiana. Sed solus Baptismus aquae

(1) Necessesse prorsus non est, ut baptismus *fluminis* sit *impossibilis*. Nam et ante baptismum *fluminis*, qui alioqui sit possibilis, sed differatur, locum habere baptismus *fluminis* potest.

(2) Desiderium hic intelligendum est non *explicitum*, quod praerquireret notionem aliquam *realis baptismi*, sed *implicitum*, et non tam significat proprii nominis cupidinem, quam promptam voluntatem ea omnia praestandi, quae a Deo

praecipiantur. Quae prompta voluntas cum necessario contineatur in actu perfectae contritionis seu charitatis; proinde baptismus iste *fluminis* reipsa consistit in conversione ad Deum per contritionem seu charitatem, quae votum seu propositum aut implicitum aut explicitum continebit suscipiendi baptismum aquae, prout huius baptismi notio adest vel non adest praesens menti illius, qui sic ad Deum convertitur.

proprie *Baptismus in re* vocatur. *Baptismus flaminis et sanguinis Baptismi in voto* dicuntur.

46. — Effectus Baptismi tres numerantur potissimi, nempe 1° remissio peccati originalis et peccatorum actualium, si quae sint, per gratiae sanctificantis infusionem; 2° remissio totalis poenae aeternae et temporalis peccatis debitae; 3° impressio characteris, quo baptizatus signatur filius Dei et coheres Christi, et redditur incapax Baptismi denuo suscipiendi. Constat quoad 1um ex Trid. sess. 5. in Decreto de peccato originali; quoad 2um ex Trid. ibid. et ex *Concil. Florent.* in Decreto pro Armenis; quoad 3um ex *Conc. Florent.* ibid., et ex Trid. sess. 7. *de Baptismo.*

Baptismus igitur est velut ianua Ecclesiae et regni caelorum. Hinc si quis non fuerit valide baptizatus, nullum aliud Sacramentum valide recipere potest.

Baptismus aquae in re vel in voto (3) ex divina institutione est omnino necessarius ad salutem necessitate medii. Constat ex verbis Christi, *Ioann. 3. 5.: Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto non potest introire in regnum Dei.* — Et ex *Trident.* sess. 7. can. 5. *de Baptismo: Si quis dixerit Baptismum liberum esse, hoc est, non necessarium ad salutem, anathema sit.*

CAPUT II.

DE MATERIA ET FORMA BAPTISMI

ARTICULUS I. — DE MATERIA TUM REMOTA TUM PROXIMA BAPTISMI

§. I. *De materia remota Baptismi.*

47. **Principia.** — I. Materia valida Baptismi est sola aqua naturalis, seu elementaris, apta ad abluendum. Est de Fide. Constat 1° ex verbis Christi, *Ioann. 3. 5.: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, etc.* — Constat 2° ex Conciliis, praesertim ex *Concil. Florent.* in Decreto pro Armenis, et ex *Trid.* sess. 7. Can. 2., *de Baptismo: Si quis dixerit, aquam veram et naturalem non esse de necessitate Baptismi, atque ideo verba illa Domini nostri Iesu Christi: Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto, ad metaphoram aliquam detorserit, anathema sit.*

II. Materia licita Baptismi, extra casum necessitatis, est sola aqua benedicta seu consecrata, et chrismate immixta iuxta ritum Ecclesiae, saltem pro Baptismo solemnium. Constat ex Iure can. (*Vide infra, de caeremoniis Baptismi*). Certo autem peccat graviter peccato sacrilegii, qui absque gravi necessitate utitur aqua impura, turbida, aut faeculenta, licet haec materia sit valida. — S. Lig. n. 102., etc.

(3) Iuxta dicta in not. praec. intellige, in voto vel *explicito* vel *implicito*.

III. In periculo mortis, si non possit haberi materia certo valida, debet adhiberi dubia sub hac conditione: *Si haec materia sit sufficiens...* Tunc autem sufficit etiam tenuis probabilitas de valore materiae, quia in necessitate proximo succurrendum est meliori, quo fieri possit, modo. Si vero sic baptizatus supervixerit, habita copia materiae certo valida, iterum baptizari debet sub hac conditione: *Si non es baptizatus, ego te baptizo, etc.* — *Communis.*

48. **Resolves.** — 1° Materia valida est 1° aqua fontium, puteorum, fluminis, maris, stagnorum, paludum, lacuum, cisternarum; 2° aqua resoluta ex glacie, nive vel grandine, quia servat eandem substantiam, licet accidentaliter immutata sit quoad colorem, saporem aut odorem; 3° aqua sulphurea, vel mineralis, aqua collecta ex vapore, rore, vel effluens tempore nimbo ex pariete, foliis, etc.; 4° aqua turbida, mixta cum alia substantia, modo aqua sit materia vere et certe praedominans, ita ut iuxta usum aut aestimationem hominum adhuc aqua dici possit. — S. Lig. n. 103. — Elbel, n. 8., et alii communiter (*).

2° Materia invalida est 1° lac, sanguis, lacrymae, sudor, saliva, sputum, urina; 2° vinum, oleum, cerevisia, ius densum ex adipe, etc.; 3° lutum, atramentum; 4° nix, glacies, pruina, et alia similia nondum resoluta, quia in hoc statu non sunt aqua naturalis (1).

3° Materia dubia est 1° iusculum valde tenue, lixivium, cerevisia tenuis, aqua ex sale soluto; *ita communiter* cum S. Lig. n. 103.; 2° humor fluens e vite, aliisque plantis. — S. Lig. n. 104.

§. II. *De materia proxima Baptismi.*

49. — Materia proxima Baptismi est ablutio, quae tribus modis fieri potest, scilicet *immersione, aspersione* et *infusione*, iuxta praxim diversarum Ecclesiarum, ita ut morali hominum iudicio baptizatus censeatur esse lotus. Constat ex verbis formae, et perpetua praxi Ecclesiae, necnon ex Paulo *Ephes. 5. 26.: Mundans lavacro aquae in verbo vitae.*

50. **Quaesita.** — QUÆR. 1° *An possit valide baptizari puer in utero matris?*

Resp. Affirm. probabilius, si puer in utero attingatur aqua aliquo

(*) C. s. O. 17. Apr. 1839. respondit baptismum collatum cum aqua foetida et corrupta fuisse validum sed illicitum extra casum necessitatis, quo in casu praeferendam, si haberi possit, aquam naturalem: providendum vero esse huic defectui renovatione aquae fontis baptismalis iuxta Rituale Romanum.

(1) Melius S. Alphonsus (lib. 6. n. 104.)

Dubitatur 4. an glacies sive nix non soluta sit materia apta. Negant pariter Conc. et Croix. (lib. 6. p. 1. n. 262.) cum Tannero; sed dubitat Aversa apud Croix, et Hurlad., Praeposit., ac Puteanus apud Renzi; ideo dicunt, posse in necessitate adhiberi sub conditione.

mediante instrumento; quia cum infans existat iam homo viator, valide potest baptizari. Nec obstat, quod puer adhuc involutus sit in secundina, quia haec censetur veluti pars infantis. Sub conditione tamen baptizandus est, quia non constat certo, utrum baptismus hac ratione collatus sit validus. Proinde si puer nascatur, iterum sub conditione baptizandus est. — S. Lig. n. 107. Recentius autem medicorum peritia aliam methodum invexit, qua certius puer nondum in lucem editus baptizari potest. Inventum nimirum est instrumentum, quo secundina discinditur; et sic aqua, alio instrumento adhibito, ad ipsum foetus corpus immediate tangendum pervenire potest (2).

(2) Confer. dicta vol. I. in not. ad n. 401. ubi de abortu, quo in loco mere affirmamus, nos post ea, quae Benedictus XIV. et s. Alphonsus docuerunt, posse esse certos de validitate huius baptismi. Est autem facilis et obvia huius affirmationis ratio. Nam quominus de huius baptismi validitate certi esse possemus, duo maxime obstabant: alterum, quod *renasci non possit, qui nondum natus est*; alterum, quod *infans in utero ablui non possit*, uti obiiciebat S. Thomas. Atqui primam difficultatem tam luculenter iam solvit et S. Doctor Alphonsus, ut eam penitus eliserit. Cui responso iuverit addidisse alteram hanc rationem *apud Comitol.* (lib. 1. q. 3. n. 1.): *Si non est Sacramentum, ideo non est, quia necessaria est natiuitas ex utero: at hanc non esse necessariam necessitate essentiali, hinc liquet: quia puer mortuae matris utero conclusus, dissecta matre baptizatur: qui puer non potest dici proprie natus.* Et illustre exemplum prostat in S. Raymundo, cui propterea cognomen *NONNATI* inditum est. Quoad alteram vero difficultatem, sin minus certa res videri potuit S. Doctori, qui puerum rite in utero posse ablui mere innuit, dumtaxat allegato Benedicti XIV. post Comitolum testimonio; at ea de re modo dubitari amplius non potest. Hinc vero argumentum, quod et Comitulus (l. c.) sic refert. *Ubi nihil essentialia deest Baptismo, illic necesse*

est, esse Baptismum verum, cum quatuor essentialia in Baptismo spectentur, materia, forma, minister cum intentione Ecclesiae, et humanum suppositum recipiens Sacramentum: hic reperiuntur ista quatuor: ergo de Baptismo dubitari non potest.

At enim, inquires, cur S. Alphonsus hanc sententiam mere dixit *satis probabilem*? Resp. Liceat coniecere, S. Doctorem ita iudicium suum temperasse, propterea quod non satis certum ipsi visum id fuerit quod de necessaria ablutione ferebatur. Exinde (l. c.) recurrit etiam *ad doctrinam Sylvestri, et Vasquez, qui dicunt infantem involutum in secundina valide baptizari*: idque subdit a Layman censi probabile. Et ex his patet, quomodo status controversiae, tam dilucide a S. Alphonso pertractatae, nobis viam straverit, ut quod ipsi solum probabile videri potuit, nunc iam certo possit constare.

Et ex his concluditur, utique in statu controversiae, prout eam S. Alphonsus agit, locum relinqui aliis quaestionibus circa pericula, quae matri subeunda videantur quo salutis aeternae prolis consulatur. At non inde inferri itidem potest, idipsum habere locum, quando diversa evasit controversiae conditio (*).

(*) Cf. tamen responsum s. C. C. 12. Jul. 1794. « Fetus in utero supra verticem baptizatus, post ortum denuo sub conditione rebaptizetur ».

QUAER. 2° *An valeat Baptismus, si aqua tantum tangat vestes aut crines baptizandi?*

Resp. 1° Si aqua tangat tantum vestes, certo invalidus est Baptismus; quia sic nemo dixerit, hominem ablui; 2° *probabilius* autem validus est, si aqua crines tangat. Sed in praxi tutior pars sequenda est. — S. Lig. n. 107. q. 3. — Hinc si baptizandus sit capillatus, vel digitis sinistrae manus caesariem eius discriminet Sacerdos, dum dextera aquam infundit, vel in fronte eum baptizet. — Scav.

QUAER. 3° *An valeat Baptismus collatus in alia parte, quam in capite?*

Resp. *Affirm. probabilius*, praesertim si Baptismus in parte aliqua principaliori conferatur, v. gr., in pectore, scapulis, etc... Attamen si necessitas ad id compulerit, postea, si fieri possit, iterandus sub conditione Baptismus foret. — S. Lig. ibid. q. 4.

§1. QUAER. 4° *An una vel altera gutta aquae ad baptizandum sufficiat?*

Resp. *Neg. probabilius*, praesertim si aqua non fluat, quia nequit dici ablutio, quae ad Baptismum omnino requiritur. — *Ita communiter.* Attamen videtur esse materia dubia, quae in casu necessitatis foret adhibenda. — S. Lig. n. 107. q. 6. — Elbel, n. 16. Dicunt autem communiter, materiam tunc esse certam, si baptizans motu digiti madefacti partem corporis ablueret. — S. Lig. ibid.

QUAER. 5° *An trina ablutio ad Baptismum requiratur?*

Resp. 1° Certo non requiritur ad validitatem; unica enim sufficit, ut quis censeatur vere ablutus. — *Ita omnes* cum S. Thom. part. 3. quaest. 66, art. 8.

Resp. 2° Requiritur autem ad liceitatem, et quidem sub gravi, ubi praescribitur haec trina aquae effusio, ut in *Rituale Romano*. Haec tamen de Baptismo solemniter intelligenda videntur.

ARTICULUS II. — DE FORMA BAPTISMI

§2. — Forma Baptismi est: *Ego te baptizo in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.* Sic definiit *Conc. Trid.* iuxta illud *Matth.* 28. 19.: *Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.* Apud Graecos autem dicitur: *Baptizetur servus Christi in nomine Patris*, etc. Vel: *Baptizatur servus Christi*, etc. Haec forma est valida ex instructione Eugenii IV. *ad Armenos*; sed in sola Ecclesia Graeca licita est.

Plures Theologi, inter quos S. Alphonsus, censent, veniale esse omissionem vocis *Amen* in fine formae Baptismi, quae tamen vox non reperitur in *Rit. Rom.* Quaeritur ergo utrum adhibenda sit, vel omittenda?

Resp. S. C. Rit.: *Strictim in casu servetur Rituale Romanum* (9 Iunii 1853. *Cochinchinae*).

Multipliciter haec forma vitari potest, sive accidentaliter, sive substantialiter, ut supra dictum est in Tract. *de Sacramentis in genere*, n. 10.

Omissio verbi *ego* non pertinet ad essentiam formae, nec excederet peccatum veniale. — S. Lig. n. 111. — Idem dicendum videtur, saltem *probabilius*, de omissione coniunctionis *et*, praesertim si semel tantum omittatur, et ante tertiam personam praeponatur. Idem etiam *probabilius* de verbo *in*, licet plures graves Theologi contradicant. Caetera autem verba omnino ad validitatem requiruntur.

§3. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An valida sit forma Baptismi, si dicatur: Ego te baptizo in nomine Sanctissimae Trinitatis, vel in nomine Christi?*

Resp. ad 1um *Neg.*, saltem *probabilius*, quia in tali forma non sat distincte exprimuntur singulae personae Sanctae Trinitatis; siquidem vox *Trinitas* tantum *confuse* et *implicite* personas significat; Christus autem voluit ut *distincte* exprimerentur, prout patet ex *Matth.* c. ultimo. — *Ita communiter.* — S. Lig. n. 111.

Resp. ad 2um *Neg.*, saltem *a fortiori*, quia nullatenus exprimitur Trinitas per *τὸ* *in nomine Christi.* — *Ita omnes* saltem nunc post S. Thomam, 3. part. qu. 66. art. 6. et constat ex Iure can. in c. Si revera, 30. *de Consecrat.* Dist. 4. — S. Lig. n. 112.

QUAER. 2° *An valeat Baptismus, si formae consuetae addatur: et in nomine beatae Mariae Virginis?*

Resp. Distinguendum est: Non valet, si quis hoc faciens intendat Baptismum conferre in nomine beatae Virginis, tribuendo scilicet talibus nominibus veram efficaciam in Baptismi valorem. — Secus vero, si id faciat ex importuna devotione. — S. Lig. n. 111.

CAPUT III.

DE MINISTRO BAPTISMI

Minister Baptismi alius est *ordinarius*, et alius *extraordinarius*. Iterum Minister *extraordinarius* est duplex: nempe Minister *solemnitatis* et *necessitatis*.

§4. **Principia.** — I. Omnis et solus Sacerdos vi suae ordinationis est minister *ordinarius* Baptismi. Constat ex variis locis Iuris can. et ex *Conc. Florent. in Decreto unionis*, necnon ex universali Ecclesiae praxi.

II. Diaconus est Minister *extraordinarius* et *solemnitatis*, id est valens *solemniter* baptizare, sed tantum ex delegatione, et de gravi causa. Con-

stat *ex Iure can., et Pontificali romano*, seu ex instructione Episcopi ad Diaconos in ordinatione, etc.

III. Quilibet homo ratione utens, sive vir, sive mulier, sive catholicus, sive haereticus, sive fidelis, sive infidelis, est Minister *extraordinarius* Baptismi, ita ut semper valide, et *in necessitate* etiam licite, baptizare possit. Eruitur ex iisdem fontibus ac supra in 1° principio dictum est.

IV. Licet omnis Sacerdos vi ordinationis potestatem habeat baptizandi, non potest tamen ea licite uti, etiam privatim, extra casum necessitatis, nisi iurisdictionem ordinariam vel delegatam habeat. Constat *ex Iure can. et ex Rit. Rom. de Baptismo.*

§5. **Resolves.** — 1° Nec Parocus, nec Episcopus, absque commissione, extra suam dioecesim vel parochiam, vel intra eam alienos licite baptizat. Ideoque peccant etiam parentes, qui sine licentia sui Praelati alteri deferunt prolem baptizandam, siquidem ius Parochi violant. — S. Lig. n. 114.

2° Peregrini, vel vagi, possunt baptizari in qualibet Ecclesia, quam elegerint. Si mulier casu pariat in pago non suo, proles ab illius pagi Parocho est baptizanda, nisi forte pagus proprius parum inde distet. — S. Lig. n. 114.

3° Iuxta communiorem et probabiliorem sententiam possunt omnes recipere Baptismum et alia Sacramenta a Parocho loci, ubi iam quasi-domicilium contraxerunt (1). — S. Lig. n. 115.

4° Extraneus autem baptizari potest de licentia sive expressa sive rationabiliter praesumpta proprii Sacerdotis. — S. Lig. n. 115.

5° Possunt Religiosi baptizare in casu necessitatis, vel de eadem Parochi et proprii Superioris licentia, cum nulla lege hoc prohibeatur. — S. Lig. *ibid.*

§6. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *Quis ordo servandus sit inter Ministros Baptismi?*

Resp. In *Rituale Romano* sic habetur: *Si adsit Sacerdos, Diacono praeferatur, Diaconus Subdiacono, Clericus laico, et vir feminae, nisi pudoris gratia deceat feminam, potius quam virum, baptizare infantem non omnino editum, vel nisi melius femina sciret formam et modum baptizandi.* Vide S. Lig. n. 117.

QUAER. 2° *An peccet mortaliter laicus, qui in necessitate, praesente Sacerdote, baptizat?*

Resp. *Affirm.* cum sententia communi. Ratio est, quia vere tunc usurpat ius Sacerdotis, cui ex potestate Ordinis commissum est munus baptizandi. Ideo etiam Sacerdos ipse graviter peccat, si laico administrationem cedat. — S. Lig. *ibid.*

(1) Non mere probabilior, sed certa habenda est haec doctrina.

57. — **QUAER.** 3° *An peccet graviter laicus baptizans coram Diacono?*
Resp. Controvertitur. I^a **SENTENTIA** *probabilis* affirmat; quia Diaconus vi ordinationis ad baptizandum deputatur, licet ex praxi actuali Ecclesiae solemniter baptizare non possit, nisi gravi de causa et cum Parochi licentia.

II^a **SENTENTIA** pariter *probabilis* negat, quia Diaconus baptizans in casu necessitatis sine commissione non baptizat ex officio, sed eodem modo ac Clericus inferior vel laicus. — S. Lig. ibidem dicit utramque sententiam probabilem esse.

CAPUT IV.

DE SUBIECTO BAPTISMI

Subiectum Baptismi est omnis et solus homo viator nondum baptizatus.

58. **RESOLVES.** — 1° Valide baptizantur infantes, item perpetuo amentes, qui nunquam usi sunt ratione, et proinde censentur eiusdem conditionis ac infantes. Si autem aliquando ratione usi fuerint, *probabilius* non valet Baptismus, nisi ante amentiam illum petiverint. In praxi tamen ii sub conditione essent baptizandi, tum quia non plane constat, eos Baptismum non postulasse, tum etiam quia iuxta plures satis est, si quis habuerit voluntatem suscipiendi omnia ad salutem necessaria. — *De Sacramentis in genere*, n. 39.

2° Si dubium sit, an infans vivat, baptizandus est sub conditione. Hinc recte censent generatim Theologi, omnes foetus abortivos semper esse baptizandos sub conditione, *si vivant*; maxime cum hodie vigeat opinio communiter a peritis recepta, foetum ab initio conceptionis, vel saltem non multo post (1) anima informari.

(1) Opinio haec media inter duas sententias (quarum altera statim a conceptione, alia ad quadraginta aut etiam octoginta dies animationem statuit) eorum videtur esse, qui rationes utriusque oppositae sententiae nunquam aut noverint aut intellexerint, quique ideo nec rationes quae ad mediam illam viam terendam eos impulerint, assignare possint.

Scribit S. Alphonsus (lib. 6. n. 124.): *Optime censet Cardenas, Roncaglia, Mazzotta, et Croix cum aliis Auctoribus gravissimis, omnes foetus abortivos, si per aliquem motum dent signum vitae, et non constet esse anima*

destitutos, semper esse baptizandos sub conditione si vivant; maxime cum hodie vigeat opinio, non sine plausu a peritis recepta, quod foetus ab initio conceptionis, vel saltem post aliquas dies anima informetur. Et in his quidem S. Doctor videtur innuere, baptizandos hos foetus esse, tum si dent signum vitae, tum etiamsi non dent signum vitae, tamen saltem non constet esse anima destitutos, idest mortuos. Et ratio est, quia experientia constat, interdum signum vitae nisi adhibitis instrumentis microscopicis non apparere.

Forte vero cuipiam minus placebit quod

3° Valide is baptizatur, quem Minister putat esse alium; imo licet sit femina, quam putet esse masculum; quia praesentem et non alium baptizare intendit.

4° Valide plures simul baptizantur hac forma *Ego vos baptizo*, modo simul abluantur. Sed extra necessitatis casum hoc illicitum est. (*).

59. **QUAESITA.** — **QUAER.** 1° *An filii infidelium licite possint baptizari?*

Resp. 1° *Affirm.* in sequentibus casibus, scilicet 1° si habeant usum rationis, et consentiant, etiamsi parentes repugnent; 2° si parentes defecerint a Fide, ut sunt haeretici; quia Ecclesia ius habet ad parentes coercendos; 3° si filii sint mox morituri, quia urget necessitas, nec ullum timendum est periculum; 4° si unus parentum consentiat, altero reluctante. — S. Lig. n. 127.

S. Doctor ibidem subdit: *Caeterum bene advertit Tournely* (seil. Collet) tom. 4. pag. 363. (nempe *de Bapt.* cap. 7. art. 1. sect. 2. concl. 2.), *non debere baptizari carnem massam, quae nullam habet organorum dispositionem, cum ubique receptum sit, non prius infundi animam corpori, quam istud formatum fuerit; et tunc ut baptizetur, requiritur, ut indicet aliquem motum vitalem prout praescribit rituale romanum de bapt. parvul.* Quid sibi voluerit Collet, nonnihil obscurum videtur. Nam haec addit quasi illationem ex iis, quae dixerat de baptizandis monstris. At non est obscurum, ista non cohaerere cum iis quae S. Alphonsus praemiseraat. Opinio enim de animatione foetus sive ab initio conceptionis sive post aliquos dies nullo modo cohaeret cum antiquata opinione de animatione foetus, quae sequatur post organorum dispositionem, adeo ut corpus fuerit formatum.

Quod massa carnea baptizari non debeat, Collet sic evincere contendit: *Rituale Pauli V., cui in hac re credendum magis, quam quibusdam medicis contra ceteros seu medicos seu philosophos pugnantes, prohibet, ne foetus ante vitalis motus signa baptizetur.* Atqui 1° Non est existimandum, quod in Rituali

statuatur, animationem foetus ex Peripateticis opinionibus quoad tempus esse definiendam; 2° Signum vero vitae, de quo Rituale, S. Alphonso ita videtur accipiendum, ut *non constet*, foetum iam esse exanimem. Caeterum Collet ea utcumque scripserit pro aetatis suae opinionibus magis receptis; at aetate nostra cum opiniones illae obsoleverint, profecto nec recta ratio sinit, neque Ecclesiae praxis fert, ut antiqua istiusmodi praeiudicia agendi modum nobis praescribant in gravissimo isto negotio, in quo de aeterna animarum salute agitur.

(*) Quod spectat ad adultos baptizandos s. C. P. F. respondit Missionariis 10. Maii 1703. docendos eos esse, extra mortis instantis periculum, Eucharistiae mysterium, antequam baptizentur; nisi tale in contrarium urgeat motivum, ut prudens Missionarius iudicet expedire, ut id post baptismum doceantur. Idemque in moribundis valere, nisi vel tempus non suppetat, vel tanta praevideatur in eo animi perturbatio futura, ut a baptismi susceptione distrahere valeat.

Eadem s. C. 14. Maii eodem anno respondit, non licere baptizare adultum barbarum rudem ac stupidum, non credentem explicite in dominum Iesum Christum: sed Missionarium teneri ipsum